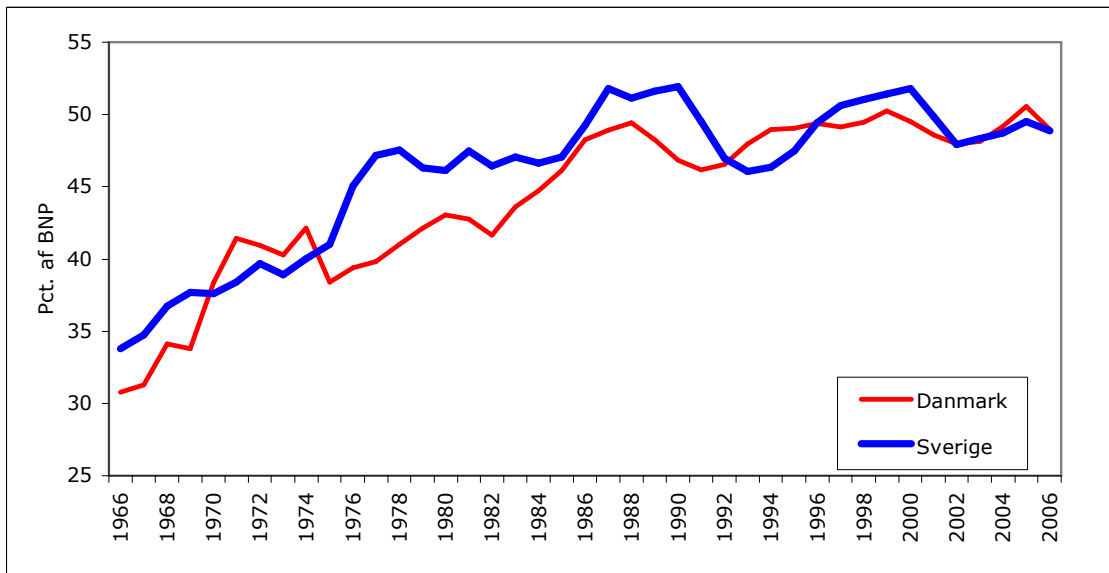

SENESTE TAL FRA OECD OG EUROSTAT: DANMARK HAR VERDENS HØJESTE SKATTETRYK

Der har været en debat om, hvorvidt vi har et højt skattetryk eller ej. Data fra både OECD og Eurostat viser, at skattetrykket i Danmark i 2005 og 2006 er højere end i Sverige. Dermed har Danmark verdens højeste skattetryk. Skattetrykket i Danmark var i 2005 og 2006 påvirket af ekstraordinære forhold, der trak skattetrykket op. Det drejer sig bl.a. om store indtægter fra Nordsøen, selskabsskatter og pensionsafkastskat. Af notatet fremgår det også, at skattetrykket i perioden 1970-74 og 1993-95 var højere end i Sverige. Der gøres opmærksom på, at den underliggende forskel i skattetryk mellem lande sløres af, hvor i konjunkturforløbet landene befinder sig. Herudover sløres sammenligninger også af institutionelle forskelle, herunder om overførselsindkomster beskattes eller ej, og om indtægtssiden i mere eller mindre omfang udgøres af afgifter. Finansministeriet har tidligere søgt at korrigere for disse forhold og finder, at Danmark og Sverige er de to lande med det højeste skattetryk.

Der har i Danmark været en debat om, hvorvidt Danmark har et højt skattetryk eller ej. Såvel Eurostat¹ som OECD² har for nylig udsendt publikationer, der viser, at Danmark indtager placeringen som det land i verden der har det højeste skattetryk (målt som skatter i forhold til BNP). Ifølge OECD udgør skattetrykket i Danmark i 2006 49,0³ pct. mod 48,9 pct. af BNP i Sverige. I 2005 udgjorde skattetrykket 50,6⁴ mod 49,5 pct. af BNP i Sverige. Skattetrykket i 2005 er det højeste i Danmarks-historien. I bilag 1 er angivet ECBs liste over skattetryk i EU-lande.

Figur 1. Skattetryk i Danmark og Sverige, 1966-2006

Kilde: OECD Economic Surveys: Finland, juni 2008

¹http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2008/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2008_MONTH_06/2-26062008-EN-AP.PDF.

² OECD Economic Surveys: Finland, juni 2008.

³ De seneste tal fra Danmarks Statistiks Statistikbank viser, at skattetrykket i 2006 udgør 49,3 pct. af BNP.

⁴ De seneste tal fra Danmarks Statistiks Statistikbank viser, at skattetrykket i 2005 udgør 50,9 pct. af BNP.

Konjunkturer og oliepriser har påvirket skattetrykket i 2005 og 2006

I vurderingen af skattebelastningen skal man være opmærksom på, at skattetrykket kan være påvirket af ændringer i skattepolitikken, men også af konjunkturudviklingen og udsving i oliepriser, aktiekurser samt selskabers overskud. Det høje skattetryk i 2005 og 2006 i Danmark skyldes bl.a. høje skatteindtægter fra Nordsø-produktionen, selskabsskatten samt pensionsafkastskatten (i 2005). Hertil kommer et stort bilsalg, der giver store indtægter fra registreringsafgiften.

Danmark havde også det højeste skattetryk i 1970-74 samt 1993-95

Af OECDs tal fremgår det, at Danmark har haft det højeste skattetryk i 2002, 2004, 2005 og 2006. I øvrigt har Danmark i andre perioder haft højere skattetryk end Sverige. Det drejer sig om årene 1970-74 samt 1993-1995.

Usikkerhed ved internationale sammenligninger

Ved internationale sammenligninger af skattetryk er der en række forhold der kan "sløre" det reelle skattetryk. Det skyldes institutionelle forskelle mellem landene, og at landene befinder sig i forskellige faser i konjunkturudviklingen.

Som nævnt ovenfor påvirker konjunkturudviklingen skattetrykket. I en højkonjunktur vokser salget af højt beskattede biler, selskabsskatter og pensionsafkastskat erfaringsmæssigt stærkere end BNP. Herudover vil der under en højkonjunktur også være flere, der betaler topskat, fordi grænsen for topskat kan blive overhalet af lønudviklingen. Som følge af bl.a. disse forhold vil en højkonjunktur typisk trække skattetrykket op (også selv om skattesatserne er uændrede – eller sågar faldende). I sammenligning af skattetryk mellem lande skal man derfor være opmærksom på, hvor i konjunkturcyklen landene befinder sig.

Herudover er der en række institutionelle forhold, der medfører overvurdering og undervurdering af det danske skattetryk sammenlignet med udlandet. Disse skitseres kort nedenfor⁵.

Sammensætning af indtægtssiden

Skattetrykket påvirkes af sammensætningen af direkte skatter (f.eks. indkomstskatter) og indirekte skatter (f.eks. afgifter). Hvis en stor del af skatteindtægterne kommer fra afgifter, vil det trække skattetrykket ned sammenlignet med den situation, at skatteindtægterne i højere grad kommer fra direkte skatter. Det skyldes, at afgifterne regnes med i BNP, der udgør nævneren i udregningen af skattetrykket (skatter og afgifter divideret med BNP). De høje danske forbrugsskatter bidrager således til en undervurdering af skattetrykket sammenlignet med en situation, hvor opkrævningen i højere grad er baseret på direkte skatter.

⁵ For en mere udførlig beskrivelse af disse faktorer henvises til Finansredegørelse 2002, Finansministeriet.

Sociale bidrag

Herudover skal man være opmærksom på, at sociale bidrag indregnes i skattetrykket. Disse bidrag er typisk større i andre lande end i Danmark. Nogle af disse sociale bidrag (til f.eks. pension) har visse individuelle elementer og kan derfor i nogle tilfælde minde om de danske pensionsordninger. Sådanne bidrag er mindre forvriddende end generelle skatter. Ud fra denne tankegang overvurderes skattetrykket i udlandet.

Beskatning af overførsler

Herudover er det karakteristisk, at indkomstoverførsler i Danmark er skattepligtige, mens de i andre lande er skattefrie. Det trækker i retning af en overvurdering af det danske skattetryk sammenlignet med andre lande.

Anvendelsen af tilskud og fradrag

Anvendelsen af tilskud og fradrag kan også påvirke skattetrykket. Gives f.eks. en børnecheck til familier som et skattefradrag, vil det reducere skattetrykket sammenlignet med en situation, hvor børnechecken gives som et tilskud. Valg af børnecheck frem for børnefradrag bidrager til at overvurdere det danske skattetryk, hvis der sammenlignes med Tyskland, hvor børnechecken gives som fradrag.

Den offentlige sektor betaler afgifter til sig selv

I Danmark betaler den offentlige sektor afgifter til sig selv, når den køber varer og tjenester fra den private sektor. Denne tekniske del af skattetrykket belaster ikke skatteborgerne. Da Danmark har en relativ stor offentlig sektor, vil det offentliges betaling af afgifter trække skattetrykket op i forhold til andre lande.

Finansministeriet har i en analyse i 2002⁶ søgt at korrigere for ovenstående forhold. Analysen viser, at Danmark og Sverige i 2001 er de to lande, der har det højeste skattetryk. Finansministeriet skriver: "Tilbage står, at uanset den anvendte metode og diverse korrektioner har Danmark, sammen med Sverige, et relativt højt skattetryk".

Offentligt underskud

Endelig kan der argumenteres for, at der skal korrigeres for de offentlige finansers holdbarhed. Såfremt der er et holdbarhedsproblem, når der tages højde for de fremtidige udgiftsforpligtelser samt forventede indtægter, er der mulighed for et fremtidigt højere skattetryk (såfremt tilpasningen sker på indtægtssiden). Generelt er holdbarhedsproblemet mindre i Danmark end i andre lande. En korrektion herfor vil trække det danske skattetryk ned i forhold til andre lande.

⁶ Finansredegørelse 2002, Finansministeriet.

Bilag 1. Skattetryk i EU-lande

Skattetryk i EU-lande, pct. af BNP		
	2005	2006
Danmark	50.7	49.1
Sverige	49.5	48.9
Belgien	44.9	44.6
Frankrig	43.8	44.2
Finland	44.0	43.5
Italien	40.6	42.3
Østrig	42.0	41.8
Holland	37.9	39.5
Tyskland	38.7	39.3
Slovenien	39.3	39.1
Storbritannien	36.6	37.4
Ungarn	37.4	37.2
Cypern	35.5	36.6
Spanien	35.6	36.5
Tjekkiet	37.1	36.2
Portugal	35.1	35.9
Luxembourg	37.8	35.6
Bulgarien	34.1	34.4
Malta	33.7	33.8
Polen	32.8	33.8
Irland	30.8	32.6
Grækenland	31.3	31.4
Estland	30.6	31.0
Letland	29.0	30.1
Litauen	28.8	29.7
Slovakiet	31.5	29.3
Rumænien	27.9	28.6
Norge	43.5	44.0
EA15 (Euro-lande)	39.8	40.5
EU27	39.3	39.9

Kilde: European Commission Services

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/docs/PAGE/PG_P_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2008/PGE_C_AT_PREREL_YEAR_2008_MONTH_06/2-26062008-EN-AP.PDF